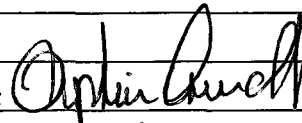
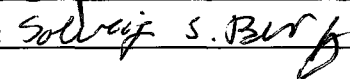

KSK-notat nr.: 24/2012 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Siso Energi AS/Veiski kraftverk	
Fylke/kommune:	Nordland/Sørfold	
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.:
Saksbehandler:	Asgeir Vagnildhaug	for Sign.:
Dato:	19 DES 2012	
Vår ref.:	NVE 200803813 – 54	
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken	

Søknad om tillatelse til bygging av Veiski kraftverk i Sørfold kommune i Nordland fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	4
Høring og distriktsbehandling	6
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	11
Tilleggsopplysninger	13
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	14
NVEs vurdering	18
NVEs konklusjon	25

Sammendrag

Siso Energi AS har søkt om konsesjon etter vannressursloven § 8 til å bygge Veiski kraftverk i Veiskielva i Sørfold kommune i Nordland fylke. Opprinnelig søkte Siso Energi AS om konsesjon etter vassdragsreguleringsloven for oppdemming og regulering av Veiskivatnet og Kvitvatnet. Etter høring av søknaden og NVEs befaring i området ønsket Siso Energi AS å fremme en annen utbyggingsløsning som hovedalternativ, dette som en planendringssøknad. Veiski kraftverk er i tråd med planendringssøknaden planlagt som et elvekraftverk som utnytter et fall på 122 meter fra inntak i "vann kote 791", og planlagt kraftstasjon ved Rundvatnet. Vannveien er i hovedsak planlagt som tunnel, med to alternative løsninger som begge har kombinasjon med nedgravde rør inn mot kraftstasjonen. Kraftverket vil få en installert effekt på 4,9 MW og produsere ca. 21,1 GWh i et normalt fuktig år.

Det er planlagt en svak regulering innenfor naturlig vannstandsvariasjon i vann kote 791. Dette begrenser seg til ± 5 cm, og bedrer virkningsgraden på Francisturbinen. Det er foreslått et slipp av minstevannføring i Veiskielva på 160 l/s i perioden 1.6 – 30.9, og ingen minstevannføring resten av året. Minstevannføringen i nevnte periode tilsvarer den alminnelige lavvannføringen i vassdraget.

Til den opprinnelig omsøkte utbyggingsløsningen mente flere av høringsinstansene at det ikke bør gis konsesjon for kraftverket. Bl.a. fremmet Fylkesmannen i Nordland, Nordland fylkeskommune og Områdestyret for reindrift i Nordland innsigelse i forbindelse med høringen. Begrunnelsene for innsigelsene var i hovedsak knyttet til de planlagte oppdemmingene og reguleringene av Veiskivatnet og Kvitvatnet. Fylkesmannen og fylkeskommunen var kritiske til at tiltak i Kvitvatnet ville medføre et bortfall av ca. 52,6 km² inngrepsfrie naturområder med villmarkspreget. Fylkeskommunen pekte i likhet med Områdestyret på ulempene en oppdemming og regulering av vatna ville få for reindriften, med stenging av flyttleier m.m. Sørfold kommune var positive til en utbygging, men utelukket tiltak i Kvitvatnet.

Som en følge av flere negative høringsuttalelser til utbyggingsløsningen med oppdemming og regulering fremmet Siso Energi AS en planendringssøknad der reguleringene av Veiskivatnet og Kvitvatnet utgår. Til planendringssøknaden fremmer ingen av høringsinstansene innsigelse, men fylkesmannen fraråder søknaden på grunn av at den samlede belastningen i området er stor, og at tiltaket vil gi betydelige inngrep i et fjellområde som delvis er skjermet fra eksisterende inngrep. Fylkeskommunen anbefaler en utbygging forutsatt slipp av minstevannføring og andre vilkår. Områdestyret mener at planendringssøknaden på en bedre måte ivaretar reindriften i området, noe Tourpon sameby også slutter seg til. Forum for natur og friluftsliv i Nordland opprettholder sine merknader til opprinnelig søknad, og peker på områdets verdi i tilknytning til Rago nasjonalpark og Laponia verdensarvområde i Sverige, herunder Padlejanta nasjonalpark. I likhet med Fauske og Sørfold JFF viser de til Veiskifossen som et landskapselement og at en utbygging vil forringe naturoplevelsen av området.

Sametinget har gjennomført befaring etter samiske kulturminner i området, og har bl.a. funnet ildsteder i nærheten av planlagt tunnelpåkugg og kraftstasjon.

NVE legger vekt på at tiltaket etter de fremlagte planene vil gi ca. 21 GWh/år vil gi i ny årlig fornybar energiproduksjon. NVE legger videre vekt på at tiltaket vil gi positive ringvirkninger lokalt, med varige inntekter til søker, grunneiere og kommunen.

Veiski kraftverk vil ikke utgjøre et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, men småkraftverk utgjør samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De siste to årene har NVE klarert om lag 1,3 TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener så lenge disse interessene ikke er av svært stor verdi eller dersom de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsningen på småkraftverk, og satsningen på fornybar energi.

Fagerbakk-/Sisovassdraget er i stor grad preget av tidligere kraftutbygging, og den samlede belastningen i området er stor. NVE mener at den største ulempen ved en utbygging av Veiski kraftverk er fraføringen av vann i Veiskifossen. NVE mener at fossen i hovedsak har egenverdi som et landskapselement, da synligheten av den er begrenset i området. Det går en sti på nordsiden av Veiskielva inn mot Veiskivatnet, og brukere av denne vil få et redusert inntrykk av fossen dersom det blir bygd et kraftverk. Samtidig vil høy sommervannføring gi perioder med overløp, hvor fossen etter NVEs vurdering vil være av en viss verdi knyttet til opplevelsen av området.

Dersom det skal gis konsesjon mener NVE at det bør slippes minstevannføring gjennom hele året. Dette for å sikre at vassdragstilknyttet flora og fauna på hele den berørte elvestrekningen ikke forsvinner og for til dels å opprettholde Veiskifossen og elva som landskapselement av en viss verdi. I forhold til Veiskifossen og opplevelsen av området, mener NVE at perioden august-september er mest kritisk i forhold til redusert vannføring. NVE mener at det i denne perioden bør slippes en økt mengde

minstevannføring slik at elvemiljøet og Veiskifossen får en viss opplevelsesverdi for brukere av området.

En vannkraftutbygging i dette området vil gi noen negative virkinger for opplevelsen av området og for reindrift. Samtidig mener NVE at en utbygging som planlagt gir begrensede inngrep. En eksisterende vei går fram til Rundvasstraumen, og utbyggingen er planlagt med veiløst inntak og tunnel som vannvei i øvre del. Området er allikevel sårbart, og terrengskader, inngrep og anlegg vil bli godt synlige for brukere av influensområdet. Dersom det skal gis konsesjon mener NVE at inngrep og terrengskader må begrenses så langt det er mulig. Dette er forhold som blir ivaretatt ved godkjenning av detaljplan for utbyggingen som skal legges frem for NVE i forkant av en ev. utbygging.

En utbyggingsløsning etter reviderte planer med veiløst inntak, øvre del av vannvei i tunnel og krav om minstevannføring hele året vil etter vårt syn ha begrensede virkninger for allmenne interesser, samtidig som en utbygging med noe høyere krav til minstevannføring enn omsøkt vil gi ca. 20 GWh/år i ny årlig fornybar energiproduksjon.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Siso Energi AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Veiski kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE mottok følgende søknad fra Siso Energi AS, datert 8.7.2010:

"Siso Energi AS er i sluttforhandlinger om endelig avtale med Statskog om å søke konsesjon på utbygging av fallet på ca. 122 m fra Veiskivatnet/vann kote 791 og ned til Rundvatnet. Avtalen baserer seg på leie av fall, samt at Statskog som grunneier også blir deleier av kraftverket. Siso Energi AS søker på denne bakgrunn om følgende tillatelser:

1. *Etter vannressursloven om tillatelse til:
- å bygge Veiski kraftverk i samsvar med planene som beskrevet i vedlagte saksdokumenter*
 2. *Etter vassdragsreguleringsloven
- om tillatelse til å regulere Veiskivatnet med 0,9 m (ved senkning), heve vann kote 791 til kote 793 og regulere dette med 0,9 m og etter Alternativ B om å etablere en tilleggsregulering i Kvitvatnet på 2 m.*
 3. *Etter energiloven:
- bygging og drift av Veiski kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.*
 4. *Etter forurensningsloven om tillatelse til:
- gjennomføring av tiltaket*
- ... "

Sammendrag av saksbehandling

Søknaden ble kunngjort, lagt ut til offentlig ettersyn og sendt på høring på normalt vis. Det ble også gjennomført en befaring i regi av NVE den 13.9.2011. På befaringen deltok representanter for søkeren, Sørfold kommune, Nordland fylkeskommune, FNF – Nordland, Sørfold og Fauske JFF, Reindriftsforvaltningen i Nordland, Doukta reinbeitedistrikt, Tourpon sameby og Sametinget.

I forbindelse med høringen av konsesjonssøknaden ble det fremmet innsigelse fra Fylkesmannen i Nordland, Nordland fylkeskommune og Områdestyret for reindrift i Nordland. Innsigelsene var alle primært knyttet opp mot de omsøkte reguleringene av Kvitvatnet og Veiskivatnet. I tråd med NVEs praksis i forbindelse med sektormyndigheters innsigelse i konsesjonssaker ble det avholdt møter med de som hadde fremmet innsigelse. Under møtene ble grunnlaget for innsigelsene til saken utdypet, og det ble diskutert ev. muligheter for å trekke innsigelsen. For ingen av partene var det aktuelt å trekke innsigelse så lenge de omsøkte reguleringene inngikk i prosjektet.

Utover de nevnte innsigelsene mottok NVE høringsuttalelser fra Sørfold kommune, Forum for natur og friluftsliv i Nordland, Fauske & Sørfold JFF, Sametinget, Universitetet i Tromsø v/Universitetsmuséet og NOF Bodø lokallag. Alle relevante høringsuttalelser er sammenfattet under avsnitt om høring og distriktsbehandling.

NVE ba i E-post av 9.11.2011 om opplysninger fra Siso Energi AS om en endret utbyggingsløsning uten regulering av Veiskivatnet og Kvitvatnet, da primært med hensyn på kraftproduksjon og utbyggingskostnad. Disse ble oversendt NVE den 14.11.2011, og det ble i oversendelsen uttalt fra Siso Energi AS at en *"utelukking av regulering og oppdemming var et tilleggsalternativ de var tjent med"*. I en E-post av 13.12.2011 ba NVE om ytterligere opplysninger om en endret utbyggingsløsning. I E-

posten viste NVE til at en alternativ utbyggingsløsning uten regulering medfører såpass store endringer at planen bør sendes ut på en begrenset høring. NVE ba derfor om at det ble utarbeidet en søknad som beskrev denne alternative utbyggingsløsningen. Samtidig ble det bedt om opplysninger om andre tema i konsesjonssøknaden, bl.a. justert kart og opplysninger om driving av tunnel. I tillegg orienterte NVE om at konsesjonssøknad vedr. regulering av Veiskivatnet/Kvitvatnet må trekkes dersom NVE skal avgjøre tiltaket etter vannressursloven, ev. at den alternative utbyggingsløsningen ble fremhevet som hovedalternativ.

Den 23.1.2012 oversendte Siso Energi AS en planendringssøknad til NVE, hvor det bl.a. gikk fram: "Med denne søknad ønskes en ny utbyggingsløsning som hovedalternativ i forbindelse med bygging av Veiski kraftverk, hvor det bl.a. utelukkes regulering i Kvitvatnet og at den opprinnelig omsøkte reguleringen av Veiskivatnet begrenses til en svak regulering innenfor naturlig vannstandsvariasjon i vann kote 791."

Planendringssøknaden ble sendt på høring til de som fra før hadde uttalt seg i saken. Det ble ikke fremmet innsigelse fra noen av høringsinstansene for planendringssøknaden.

NVE konstaterer at Siso Energi AS ønsker en utbyggingsløsning i tråd med planendringssøknaden. Det er formelt søkt om konsesjon etter vannressursloven § 8 for denne utbyggingen, og i det følgende vil det være planendringssøknaden som NVE vurderer etter vannressurslovens bestemmelser.

Aktuell søknad, hoveddata:

Veiski kraftverk, jf. planendringssøknad av 23.1.2012		
TILSIG		
Nedbørfelt	km ²	40,6
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	111
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	87
Middelvannføring	m ³ /s	3,5
Alminnelig lavvannføring	m ³ /s	0,16
5-persentil sommer (1/5-30/9)	m ³ /s	0,72
5-persentil vinter (1/10-30/4)	m ³ /s	0,13
KRAFTVERK		
Inntak	moh.	791
Avløp	moh.	671
Lengde på berørt elvestrekning	km	2,7
Brutto fallhøyde	m	120
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,288
Slukeevne, maks	m ³ /s	5,0
Slukeevne, min	m ³ /s	1,0
Tilløpsrør, diameter	mm	1400/1500
Tunnel, tverrsnitt	m ²	18-20
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	650/730
Installert effekt, maks	MW	4,9
PRODUKSJON		
Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	6,5
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	14,6
Produksjon, årlig middel	GWh	21,1

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	72,9
Utbyggingspris	kr/kWh	3,45

Veiski kraftverk, elektriske anlegg

GENERATOR		
Ytelse	MVA	6,8
Spenning	kV	6,6
TRANSFORMATOR		
Ytelse	MVA	6,8
Omsetning	kV/kV	6,6
NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)		
Lengde	km	8,0
Nominell spenning	kV	22
Luftlinje el. jordkabel	type	luftlinje

Høring og distriktsbehandling

NVE sendte planendringssøknaden på en begrenset høring den 9.2.2012. Høringsinstanser som uttalte seg til opprinnelig søknad fikk anledning til å uttale seg på nytt. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

NVE har mottatt følgende merknader:

Merk: NVE referer også til uttalelser som kom inn i forbindelse med det opprinnelig omsøkte tiltaket der det synes relevant.

Sørfold kommune har kún uttalt seg til opprinnelig omsøkt utbyggingsløsning gjennom vedtak i kommunestyret 11.11.2010:

”...

Vedtak

- A. Med bakgrunn i en helhetlig vurdering av naturverdier og fritidsinteresser opp mot næringsverdier, innstiller plan- og ressursutvalget at Sørfold kommune går inn for at det gis konsesjon for utbygging av Veiski kraftverk, med følgende merknader:*
- 1. Vanninntak og kraftstasjon må få god tilpasning til terrenget slik at det visuelle inntrykket anleggene blir minst mulig synlig.*
 - 2. Valg av vegtrase må tilpasses slik at en unngår store skjæringer og fyllinger.*
 - 3. Riggområdet bør avgrenses slik at en unngår å bruke større arealer enn nødvendig.*
 - 4. For å minske effekten av sår i landskapet skal berørte arealer tilsås med stedeegne arter.*
 - 5. Det må etableres tilstrekkelig minstevannsføring.*
 - 6. De mest arbeidsintensive tiltakene i anleggsperioden bør legges til tider på året som er utenfor flyttesesongen for reindrifta. Dette gjøres i samarbeid med berørte reinbeitedistrikt.*
 - 7. i anleggs- og driftsfasen gjøres tilstrekkelige tiltak mot avfallshåndtering og forurensning for å unngå negativ påvirkning av vannkvaliteten.*

*B. Med bakgrunn i en helhetlig vurdering av naturverdier og fritidsinteresser opp mot næringsverdier, innstiller plan- og ressursutvalget at Sørfold kommune **ikke** skal gå inn for at Kvitvatnet reguleres og slik innlemmes i de omsøkte prosjekt*

Innstilling fra Plan- og ressursutvalget vedtatt med 19 mot 2 stemmer.

Det fremkom følgende merknad fra Arbeiderpartiet:

Usikkerhet om hvordan vannstanden påvirker forholdene for turstien og adkomst til naust bør utredes.

Enstemmig vedtatt.”

Fylkesmannen i Nordland fremmet i brev av **25.10.10** innsigelse til det opprinnelig omsøkte prosjektet. Innsigelsen ble begrunnet i de negative virkningene en utbygging vil få på inngrepsfrie naturområder, landskapsverdier og friluftsjakter. Innsigelsen ble fremmet for søknadens alternativ B, om regulering av Kvitvatnet. Tiltak i Kvitvatnet (alternativ B) vil medføre et tap av inngrepsfrie naturområder med villmarkspreget av en størrelse på 52,6 km². Fylkesmannen var videre kritisk til en utbygging i tråd med hovedalternativet, da denne utbyggingen også berører det samme større sammenhengende villmarkspregede området. Fylkesmannen uttalte videre at redusert vannføring i utløpselver fra Veiskivatnet og Kvitvatnet, samt nye tekniske inngrep vil virke negativt for opplevelsen av urørt natur. De mente at det er spesielt uheldig om Veiskifossen mister sin betydning som et viktig landskapselement. Fylkesmannen viste til at influensområdet ligger som et godt utgangspunkt for turer til både Rago nasjonalpark, Blåmannsisen og Padlejanta nasjonalpark i Sverige.

I brev av **23.3.12** kom Fylkesmannen i Nordland med uttalelse til planendringssøknaden. I brevet viser fylkesmannen til uttalelsen av 25.10.10, hvor de stilte seg kritiske til hovedalternativet. Selv om planendringssøknaden er mindre konfliktfylt enn det opprinnelige hovedalternativet mener fylkesmannen at det er uheldig med ytterligere inngrep i dette fjellområdet. De mener at den samlede belastningen på området er stor, og at omsøkte tiltak vil gi betydelige inngrep i en del av et fjellområde som delvis er skjermet fra eksisterende inngrep. Fylkesmannen opprettholder sin frarådning av søknaden.

Nordland fylkeskommune oversendte i brev av **25.2.11** Fylkestingets vedtak om innsigelse til planene for Veiski kraftverk. Innsigelsen var fremmet med begrunnelse i ulempene en utbygging ville medført for reindriften, med stenging av flyttleier, usikker is og vanskeliggjøring av drift, samt tapet av inngrepsfrie naturområder og påvirkning av opplevelsen av uberørt natur i friluftslivssammenheng. Fylkeskommunen fremmet innsigelse uavhengig av utbyggingsløsning.

I brev av **3.5.12** ble fylkesrådets vedtak i forbindelse med høringen av planendringssøknaden oversendt. Vedtaket siteres i det følgende: ”

1. *Fylkesrådet anbefaler NVE at det blir gitt konsesjon for bygging av Veiski kraftverk etter omsøkt hovedalternativ, forutsatt at:*
 - a. *tiltaket ikke er til permanent hinder for viktige flyttleier ved reindrift*
 - b. *det slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året som reduserer negative konsekvenser for landskap og friluftsliv, samt ivaretar krav i Vannforskriftens § 12*
 - c. *Naturmangfoldsloven §§ 8-12 er oppfylt og det dermed dokumenteres at tiltaket ikke får negative konsekvenser for rødlistede arter*
 - d. *konsekvenser av massedeponi i Rundvatnet undersøkes nærmere og at disse undersøkelsene viser at tiltaket er i tråd med Vannforskriftens §12*

- e. *det dokumenteres hvilken samfunnsnytte tiltaket vil få utover produksjon av fornybar energi*
 - f. *omfang på inngrep reduseres til et minimum og at installasjoner får høy arkitektonisk kvalitet. Installasjoner bør være lite synlig på avstand, men estetisk fine på nært hold. Rørgate og anleggsvei må revegeteres med stor aktsomhet slik at inngrepene blir minst mulig synlig. Inngrepene ved Vatn 791 må være minimale, og derfor bør det unngås et riggområde her. Alternativ 2 for vannvei må velges, og kraftledning må graves ned i vei.*
2. *Dersom NVE velger å innvilge konsesjon, ber fylkesrådet at følgende omtales i konsesjonsvilkårene:*
- a. *Detaljplanleggingen og gjennomføring av anleggsperioden må skje i nær dialog med reindriftsnæringen både på norsk og svensk side.*
 - b. *Nordland fylkeskommune viser til tiltakshavers aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gamle gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonstruksjoner, må fylkeskommunen v/Kulturminner i Nordland varsles umiddelbart. Det forutsettes at nevnte pålegg bringes videre til dem som skal utføre arbeidet i marken.”*

I saksframlegget går det bl.a. videre fram at det burde vært grundigere utredet om det finnes storlom i området, og ev. hvilke konsekvenser tiltaket vil få for denne arten.

Reindriftsforvaltningen i Nordland oversendte i brev av 16.12.10 Områdestyret for reindrift i Nordland sitt vedtak om innsigelse til konsesjonssøknaden for Veiski kraftverk. Innsigelsen var fremmet til den opprinnelige utbyggingsløsningen, både hovedalternativet med regulering av Veiskivatnet, og tilleggsalternativet (B) med regulering av Kvitvatnet. Begrunnelsen for innsigelse var i hovedsak at en utbygging ville stengt flere av reindriftens flyttleier, og vanskeliggjort driften for Duokta reinbeitedistrikt og Tourpon sameby. I oversendelsen ble det også vist til områdeprotokoll til foreslått konvensjon mellom Norge og Sverige om grenseoverskridende reindrift som i § 48 sier at:

”Om en nasjonal myndighet i det ene landet, innen konvensjonen om grenseoverskridende reindrift har trådt i kraft, har tillatt et tiltak som vesentlig kan vanskeliggjøre reindriften i et beiteområde i henhold til denne protokoll, skal det landet se til at behovet for reinbeite sikres for berørt reinbeitedistrikt eller sameby fra det andre landet.”

I saksframlegget er det vist til at områdene rundt og på Veiskivatn og Kvitvatn er viktige i forbindelse med flytting av rein til og fra Rago nasjonalpark, samt til og fra beiteområder og merkeplasser på svensk side av grensen. Heving av vannstand og etablering av kanaler vil stenge reindriftens flyttleier i området.

Vedlagt brevet var også en felles uttalelse fra Duokta reinbeitedistrikt og Tourpon sameby. I denne uttalelsen er det redegjort for reindriftens bruk av området. Når det gjelder flyttleier er det bl.a. beskrevet at en av disse går langs strandkanten ved vann kote 791, og det er vist til at en oppdemming på to meter er uheldig med bakgrunn i vanskelig terreng utenfor strandkanten. Samtidig viser de til at de flytter rein over isen på Veiskivatnet, og mener at en regulering vil gjøre isen mer utrygg.

Reindriftsforvaltningen i Nordland oversendte i brev av 17.4.12 Områdestyret for reindrift i Nordland sitt vedtak i forbindelse med høringen av planendringssøknaden. Det fremmes ikke innsigelse til planendringssøknaden, men de opprettholder sin innsigelse til det opprinnelig omsøkte prosjektet. Til

planendringssøknaden uttaler områdestyret at tiltaket på en bedre måte ivaretar reindriftens flyttleier og ferdsselsveier, og at reindriften i Tourpon sameby og Doukta reinbeitedistrikt ikke blir vesentlig vanskeliggjort. Ved en utbygging forutsettes det at tiltaket utføres i samarbeid med reindriften, samt at det settes vilkår om revegetering av nedgravd rørgate med stede egne lav og plantearter. De mener videre at det bør settes vilkår om at ny kraftledning legges som jordkabel langs siste vegstrekning ned mot kraftstasjonen ved Rundvatnet, og at det i tillegg vurderes om kraftledningen kan legges som jordkabel helt fram til avkjøringen fra anleggsvei mot Løytavatnet.

Tourpon sameby uttalte seg til planendringssøknaden i brev av 15.3.12, hvor de mener at det nye forslaget innebærer et inngrep i reindriften som forhåpentligvis kan håndteres. De skriver at det vil kunne bli forstyrrelser ved en utbygging, og at de håper at Siso Energi har en positiv innstilling til å løse eventuelle fremtidige problemstillinger.

Sametinget varslet om behov for befarung vedr. samiske kulturminner i brev av **31.8.10**, en befarung som ble gjennomført i september 2010. NVE fikk oversendt en uttalelse den **23.8.11** med bakgrunn i Sametingets befarung av området. Brevet viser til at det ble registrert 6 kulturminnelokaliteter i området, bestående av 1 mulig melke-/kjølegrop, 1 urgrav, 4 árran/ildsted, 1 heller, 1 vadested med nedlagte heller og ett aktivitetsområde fra steinbrukende tid med avslag av bergkrystaller. I forhold til det opprinnelig omsøkte prosjektet ville kraftstasjonsplassering og rørtrase komme i konflikt med 4 registrerte ildsteder. Sametinget uttalte også at kanalisering ved Nedre Veiskivatn ville komme i konflikt med 1 registrert heller og et aktivitetsområde fra steinbrukende tid.

Til planendringssøknaden skriver Sametinget i brev av **16.4.12** at de er tilfreds med at tiltakshaver har gjort endringer som utelukker regulering i Kvitvatnet, og at opprinnelig omsøkte regulering i Veiskivatnet begrenses til en svak regulering innenfor naturlig vannstandsvariasjon i vann kote 791. De viser til at de har behov for å gjennomføre befarung av område for massetak og deponi før undersøkelsesplikten, jf. kulturminneloven § 9, kan sies å være oppfylt. De mener at undersøkelsesplikten bør oppfylles før konsesjonsvedtak treffes i konsesjonssaker.

Statnett kom med en uttalelse per brev den 7.1.11. De uttalte at innmating av ca. 6 MW ny vannkraft i sentralnettet ikke vil medføre noen nettproblemer isolert sett. De viste til at det totalt vil kunne være kapasitet til ca. 500 MW ny produksjon i eksisterende nett i Nordland, og at planlagte vindkraftverk og småkraftverk konkurrerer om nettkapasiteten.

Universitetet i Tromsø v/Universitetsmuseet uttalte seg i brev av **28.10.10** angående kulturminner under vann, og ønsket da å komme med ny uttalelse i påvente av Sametingets og Nordland fylkeskommunes uttalelser.

I brev av **21.3.12** mener Universitetsmuseet at en utbyggingsløsning som inngår i planendringssøknaden innebærer at muligheter for konflikt med ev. kulturminner vil være minimalt.

Forum for natur og friluftsliv i Nordland (FNF) uttalte seg til opprinnelig omsøkte prosjekt i brev av **1.9.10**. FNF mente at en utbygging av hensyn til tap av INON-områder, og særlig innenfor nasjonalparker, og av hensyn til landskaps- og friluftinteressene i området, er uakseptabelt.

FNF viste i brevet til at området har fått verdi B (viktig friluftsområde) under kartlegging og verdsetting av friluftlivsområder i Sørfold, og viste til at det foregår en del småviltjakt og fiske i området. Adkomsten til Veiskivatn og Fauske og Sørfold JFF sin hytte går langs vassdraget og Veiskifossen. De mente at et ev. tap av fossen er en opplagt forringelse av landskapet og naturoplevelsen.

I etterkant av NVEs befaring avholdt den 13.9.11 sendte FNF inn en tilleggsuttalelse i brev av 27.9.11. FNF viste til at INON tap som berører svært viktige verneområder på norsk og svensk side er utilbørlige samfunnsmessige tap som på ingen måte kan forsvares. De mente også at et tap på 4 km² av villmarkspreget natur ikke er akseptabelt, og viste til hovedalternativet i opprinnelig omsøkte prosjekt. I tillegg viste de til at verneområdene på svensk side har status som verdensarvområde, hvor UNESCO har godkjent området som et kombinert natur- og kulturområde. Kulturdelen består av samisk tamreindrift og bosetning, mens naturdelen består av 9500 km² vernet arktisk natur.

FNF mente at det var dårlig utredet hvordan rørgatetraseer skulle skjules i terrenget mellom Veiskivatn og Rundvatn, og at det låg utfordringer knyttet til dette med bratt terreng og skrint jordsmonn. Samtidig viste de til at revegetering i mellomalpin-høyalpin sone er svært vanskelig og tar lang tid.

FNF mente at den samlede belastningen som vannkraftutbyggingen i området utgjør for andre interesser er mer enn stor nok, og viste til naturmangfoldloven § 10.

FNF oversendte sin høringsuttalelse til planendringssøknaden i brev av 21.3.12. I brevet opprettholder FNF sin henstilling om å avslå konsesjon, og kommenterer planene om massedeponi i Rundvatnet. De etterlyser en utredning på hvordan et slikt deponi vil påvirke vannmiljøet i Rundvatnet, og viser til EUs vanddirektiv.

Fauske og Sørfold JFF uttalte i brev av 15.9.10 at de inngrep som konsesjonssøknaden legger opp til må betegnes som betydelige. De viste til at to store fossefall ble fjernet i forbindelse med Siso utbyggingen, Fagerbakkfossen (112 m) og Austerkrågfossen (256 m). De mente at det er en stor forringelse av naturopplevelsen dersom den siste fossen også blir borte. Jeger- og fiskerforeningen viste til at turstien langs vann kote 791 trolig blir lagt under vann ved en oppdemming. De nevnte også at det på sørsiden av Veiskivatnet (vann kote 793) er flere grunne steder, og at betydelige arealer vil bli tørrlagt ved en regulering. Fauske og Sørfold JFF gikk imot en konsesjon i sin uttalelse til det opprinnelig omsøkte prosjektet. Foreningen fikk tilsendt planendringssøknaden på høring, men uttalte seg ikke til denne.

NOF Bodø lokallag uttalte i brev av 4.11.10, hvor de mente at det er nærliggende å tro at det hekker rødlistearter som bl.a. storlom i Kvitvatnet. Ved en regulering som foreslått uttalte de at storlom ville forsvinne fra området.

Statens vegvesen hadde i brev av 17.8.10 ingen merknader til konsesjonssøknaden, dette i likhet med **Direktoratet for mineralforvaltning**, som oversendte brev den 22.12.10.

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Høringsuttalelser som kom inn i forbindelse med høringen av det opprinnelig omsøkte prosjektet ble forelagt Siso Energi AS for kommentar. NVE siterer kommentarer fra tiltakshaver som er relevant for planendringssøknaden som nå er fremmet som hovedalternativ. Disse ble gitt i E-post av 28.6.11:

” ...

Fauske og Sørfold JFF

- *Det er en del trafikk i Veiski-området, primært etter at Siso kraftverk har åpnet veien til fjellet. Siste 10 år har det vært 210 overnattingsdøgn, derav 30 fra hytteforeningen, i foreningens hytte ved Veiskivatnet.*

... ”

Fylkesmannen i Nordland

- *Uttalelse med innsigelse fra Fylkesmannen i Nordland. Hovedgrunnen til innsigelsen er de negative virkningene utbyggingen vil få på inngrepsfrie naturområder, landskapsverdier og friluftsinnteresser. Området det er søkt om konsesjon på ligger utenfor allerede vernede områder, nemlig nasjonalparkene Rago-/Sjunkhatten- og Saltfjellet nasjonalpark på norsk side. Det er også en nasjonalpark på svensk side, Padlejanta nasjonalpark. I tillegg er det også andre vernede områder i Salten-området. Siso-/Løytadalen er omgitt av vernede områder. Når det gjelder friluftsinnteresser viser det seg at det er en del trafikk i Siso-området etter at kraftverket har brøytet veien til fjells.*

... ”

Siso Energi AS oversendte også et notat i E-post av 17.10.11 med redegjørelser knyttet til de planlagte reguleringene i Veiskivatnet og Kvitvatnet i forhold til reindriften. Denne informasjonen er ikke relevant i vurderingen av planendringssøknaden.

NVE fikk på forespørsel om kommentarer til høringsuttalelser oversendt opplysninger om skatteinntekter, sysselsetting og vinterproduksjon, dette i lys av uttalelsen til Nordland fylkeskommune per E-post den 25.9.12:

” ...

Skatteinntekter:

Hvis de totale kostnadene blir 85 Mkr, vil årlig eiendomsskatt bli ca. 0,6 Mkr. (for småkraftverk er det så enkelt som 7 promille av bokført verdi, som ergo vil falle svakt i det lange løp). For selskapet har jeg basert meg på en kraftpris på 35 øre og en sertifikatpris på 25 øre, som årlig inflasjonsjusteres med 2,5 %. Dette gir følgende estimat for skattekostnader for selskapet (28% overskuddsskatt).

2015: 1,286 Mkr. 2020: 1,806 Mkr.

Antall sysselsatte:

Det er det jo slik at Veiski og Fagerbakken henger mye sammen og man forventer å dra synergier fra begge prosjektene. Hvis vi får konsesjon for Veiski vil begge prosjektene bli realisert, og vi må da ansette 1 elektroingeniør og 1 operatør. Det vil med andre ord si at vi vil øke bemanningen fra 7 til 9 ansatte.

Vinterproduksjon:

*Hvis vi ikke lenger vil få anledning til regulering av Veiskivatnet vil vinterproduksjonen være minimal.
...”*

Siso Energi AS kommenterte høringsuttalelser som kom inn til planendringssøknaden i E-post av 11.10.12:

”...

Sametinget:

- *Sametinget har vært på ny befaring i området og funnet et nytt kulturminne, liggeplass idnr. 158865-1, lagt inn på vedlagte plankart. Stedet kommer ikke i konflikt med utbyggingen.*

Tromsø Museum:

- *Ingen kommentar.*

Turpon Sameby:

- *Tiltaket utføres i samarbeid med reindriften.*

Reindriftsforvaltningen i Nordland:

- *Tiltaket utføres i samarbeid med reindriften.*
- *Veiski kraftverk legger siste del av linja i kabel, fra etter kryssing av elv inn i Kalvmagen og frem til kraftstasjonen.*

Fylkesmannen i Nordland:

- *Ingen kommentarer.*

Nordland Fylkeskommune:

- *Konsekvens av massedeponi i Rundvatnet: Rundvatnet er i dag regulert og korresponderer med Sisovatnet, som er hovedmagasin for Siso kraftverk og har et volum på 561 Mm³, (HRV 671,00). Rundvatnet har et vesentlig tilsig av breavrenning fra Blåmannsisen, som gjør at Rundvatnet naturlig tilføres store mengder finpartiklet løsmateriale fra breen. Dette gir Rundvatnet et grått/grønnlig preg, pga oppløst finmateriale/leire i vannet. Evt. Finstoff fra de sprengte massene vil utgjøre et beskjedent volum sammenlignet med det finstoffet som naturlig tilføres Rundvatnet fra Blåmannsisen, og en deponering av masser i vannet vil derfor ikke gi noen nevneverdige endringer for dette temaet sammenlignet med i dag.*

Med hensyn på forurensing av Rundvatnet fra sprengstoffrester, så vil dette være snakk om neglisjerbare mengder som ikke vil påvirke vannkvaliteten. Volumet til Rundvatnet (og Sisovatnet) er relativt stort, og erfaring fra vannkraftutbygging i Norge med deponering av sprengte masser i vann, tilsier at dette ikke vil bli noe problem for vannkvaliteten i Rundvatnet/Sisovatnet.

- *Samfunnsnytte av utbyggingen er sendt til deg fra Stig Grønli den 25.9.2012.*
- *Rørgate og veisider revegeteres med stor aktsomhet.*

- Det blir en del aktivitet ved inntaket slik at det blir et lite riggområde her med blant annet spise- og hvilebrakke. Landskaps- og miljøplan, som skal godkjennes av NVE, vil bli utarbeidet i prosjekteringsfasen.
- Alternativ 1 foretrekkes, blant annet fordi det blir mindre deponimasser, kortere anleggsvei og man unngår konflikt med kulturminne idnr. 138447, se vedlagte plankart.
- Det er av og til observert storlom oppe ved Veiskivatnet. Ingen indikasjon på at det er noen hekkeplass her.

FNF Nordland:

- Massedeponi samme som Nordland fylkeskommune, ellers ingen kommentar.”

Tilleggsopplysninger**INON**

Som vedlegg i planendringssøknaden har Siso Energi AS innhentet en vurdering av virkningene på inngrepsfrie naturområder (INON) for den nye utbyggingsløsningen. Nedenfor vises en tabell som viser hvordan tiltaket i tråd med planendringssøknaden vil ha betydning for INON.

Tabell som viser endringer og bortfall av INON

INON-sone	Arealer som endrer INON-status	Areal tilført fra høyere INON-soner	Netto bortfall
Sone 2 (1-3 km fra inngrep)	2,1 km ²	0,6 km ²	1,5 km ²
Sone 1 (3-5 km fra inngrep)	0,6 km ²	0,07 km ²	0,5 km ²
Villmarkspregede områder (>5 km fra inngrep)	0,07 km ²	-	0,07 km ²

Rådgivende Biologer har vurdert området til å ha middels til stor verdi for INON, og har vurdert at tiltaket gir liten til middels negativ virkning.

GEOLOGI

Under befaringen av tiltaket den 13.9.11 ble NVE gjort oppmerksom på at det kunne være utfordringer ved å sprengte/drive tunnel på grunn av til dels oppsprukket fjell. NVE ba om en redegjørelse for dette, og fikk oversendt en uttalelse fra fagkyndig ansatt i Norconsult som et vedlegg til planendringssøknaden.

Norconsult beskriver at det i hovedsak er skiferbergarter der tunnelalternativene er planlagt. Det går også fram at tunnel vil drives omtrent langsetter skifriheten. Norconsult skriver at det er utført mange tunneler i disse bergartene, og at fjellkvaliteten er brukbar for tunneldrift. Norconsult mener at det ikke er forhold på dette nivået som tilsier noe annet enn at prosjektet er gjennomførbart. Det uttales imidlertid at de glimmericke, svake bergartene (glimmerskifer, fyllitt) gir generelt dårlig såle i tunnelen og at det må påregnes masseutskifting.

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Siso Energi AS driver kraftverkene Siso og Lakshola i Sørfold kommune i Nordland. Selskapet eies likt av Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk og Østfold Energi.

Om søknaden

Siso Energi AS søkte den 8.7.10 etter vannressursloven § 8 om tillatelse til å bygge Veiski kraftverk. De søkte samtidig etter vassdragsreguleringsloven om tillatelse til å regulere Veiskivatnet og Kvitvatnet. I planendringssøknad av 23.1.12 har omsøkte tiltak etter vassdragsreguleringsloven utgått, og tiltaket behandles derfor kun etter vannressurslovens bestemmelser.

Det planlegges inntak for kraftverket i vann kote 791 og kraftstasjonen på kote 671 ved Rundvatn. Det er i hovedsak planlagt å drive tunnel i prosjektet, men det skal benyttes nedgravde rør ned mot kraftstasjonen. Det er lagt fram to alternativer for fremføring av vannvei, hvor alternativ 2 i hovedsak innebærer noe kortere vannvei enn det som er hovedalternativet for søker. Kraftverket vil få en installert effekt på 4,9 MW, og det er beregnet en årlig middelproduksjon på 21,1 GWh. Produsert kraft blir ført via en 8 km lang 22 kV kraftledning til eksisterende nett ved Sisovatn dam. Kraftledningen er planlagt som luftledning, men det er åpnet opp for legging av jordkabel på ca. 500 m i forbindelse med ny veibygging inn mot kraftstasjonen.

Beskrivelse av området

Veiskivatnet (793 m.o.h) ligger i Sørfold kommune i Nordland, inn mot svenskegrensen, og deler av nedbørfeltet ligger i Sverige. Nedstrøms Veiskivatnet ligger vann kote 791, og herfra renner Veiskielva ned mot Sisovatnet. Nedbørfeltet til Veiskielva ved utløpet i Sisovatnet er på 46,3 km². I sørøst ligger Blåmannsisen som drenerer ned mot Rundvatnet. I nordøst ligger Rago nasjonalpark og videre inn i Sverige ligger Padlejanta nasjonalpark. Fjellene som omkranser Veiskivatnet og Sisovatnet/Rundvatnet er opp mot 1540 m.o.h. (Blåmannen), men i hovedsak mellom 1000 og 1300 m.o.h. Grunnen i området består av noe morenemateriale, især i området mellom vann kote 791 og Rundvatn. Det er ellers mye fjell i dagen og blokkmark i området.

Eksisterende inngrep i vassdraget

Veiskielva med Veiskivatnet er et sidevassdrag til Sisovassdraget/Fagerbakkvassdraget, som er regulert og overført til Straumen gjennom Siso kraftverk. Sisovatnet reguleres mellom kote 671 og 615, dvs. en reguleringshøyde på 56 meter. I nord er Løytavatnet overført til Sisovatnet ved hjelp av en 3,6 km lang tunnel, og i sør overfører flere bekkeinntak store deler av Blåmannsisen til Sisovatnet. I forbindelse med Siso-utbyggingen ble det anlagt en vei på nordsiden av Sisovatnet. Veien deler seg i to, hvor den ene veien går til Løytavatnet, og den andre veien fortsetter langs Sisovatnet til Rundvasstraumen. Nedstrøms dammen i Sisovatnet renner Fagerbakkelva. Her er det gitt konsesjon for etablering av et småkraftverk, Fagerbakken kraftverk, som også er et tiltak i regi av Siso Energi AS.

Teknisk plan

Regulering

Ved at inntaket er planlagt i vann kote 791, ønsker Siso Energi AS å drive kraftverket med en viss regulering. Det er planlagt en såkalt "skvalpekjøring", som ifølge søker innebærer at vannstanden i vann kote 791 reguleres med ± 5 cm, dvs. innenfor det som er den naturlige vannstandsvariasjonen.

Inntak

Inntaket plasseres som nevnt ved kote 791, i tilknytning til og på sørsiden av vatnet nedstrøms Veiskivatnet. Det avdekkes noe løsmasser og etableres en kanal inn mot tunnelutslaget. For å kunne kontrollere slipp av ev. minstevannføring og for mulighet til skvalpekjøring planlegges det å bygge en enkel flomløpsterskel ved utløpet av vann kote 791. Høyden på denne terskelen blir tilpasset naturlig vannstandsvariasjon.

Tunnel og rørgate

Under avsnitt om teknisk plan i opprinnelig konsesjonssøknad er det presentert to alternative løsninger for vannveien. Begge innebærer en kombinasjon av sprengt tunnel og rør i grøft. I søknadens alternativ 1 er det forutsatt ca. 800 meter tunnel med tunnelpåhugg på ca. kote 760, og nedgravde rør mellom tunnelpåhugget og kraftstasjonen i en lengde på ca. 580 meter. Alternativ 2 innebærer ca. 1070 meter tunnel og 130 meter nedgravde rør. Tunnelpåhugg for alternativ 2 vil ligge på ca. kote 720. I planendringssøknaden fremmer Siso Energi AS alternativ 1 som mest aktuelt, og har her beskrevet en løsning med nedgravde rør på strekningen inn mot kraftstasjonen.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen planlegges med undervannet på kote 671, som er HRV i Rundvatn. Den endelige plasseringen er avhengig av valg av vannvei. Dersom vannvei alternativ 2 velges må det bygges ytterligere ca. 200 meter adkomstvei langs Rundvatnet. I kraftstasjonen installeres en Francisturbin med maks. slukeevne på 5 m³/s og min. slukeevne på ca. 1 m³/s. Installert effekt vil være på 4,9 MW. I konsesjonssøknaden er det oppgitt at det vil bli vektlagt å tilpasse kraftstasjonsfasaden til omgivelsene. Selve bygningen vil få et grunnflateareal på ca. 140 m².

Elektriske anlegg

I kraftstasjonen transformeres strøm fra 6,6 kV til 22 kV. Det bygges en ca. 8 km lang kraftledning i luftspenn langs vei til påkobling til eksisterende nett ved dam Sisovatn. Fra dam Sisovatn til Siso 132 kV koblingsanlegg i Straumvassbotn må eksisterende kraftledning oppgraderes med nye stolper der det er nødvendig, og nye linjer tilpasses en total effekt rundt 10 MW. Dette krever også installasjon av ny transformator i Siso koblingsanlegg. Det er gitt egen anleggskonsesjon fra NVE til Siso Energi AS for elektriske anlegg i Siso 132 kV koblingsanlegg. Siso Energi AS oppgir at det er aktuelt å legge jordkabel fra kraftstasjonen og frem til eksisterende vei. Dette utgjør en distanse på ca. 500 m.

Veier og riggområder

Det er planlagt å ta i bruk eksisterende vei langs Sisovatn til Rundvasstraumen. Veien på denne strekningen må oppgraderes med utbedring av toppdekket (grusing), samt opprensning i grøfter og uskifting/supplering med stikkrenner der det er nødvendig. Det må også bygges ny bru der veien krysser Veiskielva. Ny vei bygges fra eksisterende anleggsvei og vestover langs Rundvatn mot planlagt kraftstasjon, en strekning på ca. 500 meter. Det blir anlagt midlertidig anleggsvei langs rørgate og opp til tunnelpåhugg. To riggområder er angitt på kart i planendringssøknaden. Det ene er planlagt like ved inntaket ved vann kote 791. Det andre ligger langs den planlagte anleggsveien inn mot kraftstasjonen. Sistnevnte er anslagsvis nær 6 dekar stort og førstnevnte ca. 3 dekar.

Massetak og deponi

Det er oppgitt at masser fra tunneldriften kan benyttes til oppgradering av adkomstvegen til kraftstasjonen og som omfyllingsmasser rundt rørene. Ved driving av tunnel oppgis det et

deponibehov på mellom 25 000 og 35 000 m³. Det er planlagt et midlertidig deponi ved tunnelpåhugget og deretter et permanent massedeponi i Rundvatnet, fortrinnsvis under LRV.

Hydrologisk grunnlag

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 40,6 km² ved inntaket og middelvannføringen er beregnet til 3,5 m³/s. Effektiv innsjøprosent er på 12,2 % og nedbørfeltet har en breandel på ca 1 %. Feltet har videre en snaufjellandel på 78 % ifølge NVEs lavvannsapplikasjon. Avrenningen er stabil fra år til år med karakteristisk vår- og sommerflom. Laveste vannføring opptrer om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 720 og 130 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 160 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 5 m³/s og minste slukeevne ca. 1 m³/s. Det er forutsatt en regulering innenfor naturlig vannstandsvariasjon i vann kote 791, totalt 10 cm. Det er videre foreslått å slippe en minstevannføring på 160 l/s i perioden 01.06 til 30.09.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Produksjon og kostnader

Søker har beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Veiski kraftverk til ca. 21,1 GWh fordelt på 6,5 GWh vinterproduksjon og 14,6 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 72,9 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 3,45 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Det vil likevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Eiendomsforhold

Fallrettighetseier mellom Veiskivatnet og Sisovatnet er Statskog, som også er grunneier. Siso Energi AS oppgir at de er i sluttforhandlinger om endelig avtale med Statskog. Avtalen baserer seg på leie av fall, samt at Statskog som grunneier blir deleier av kraftverket.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Utbyggingsområdet er avsatt som LNF-område i kommuneplanens arealdel. Tiltaket vil derfor kreve at det gis dispensasjon fra arealplanen.

Samlet plan (SP)

Vassdraget er tidligere behandlet i SP gjennom St. melding nr. 53 (1986-87). SP alternativet er nærmere beskrevet i egen vassdragsrapport som 70902 Veiski L+H. Sp-prosjektet vil utnytte fallet fra Veiskivatnet og Kvitvatnet i to separate aggregat, henholdsvis Veiski L og Veiski H.

Det omsøkte prosjektet omfatter Veiski L i SP. En utbygging av det omsøkte alternativet medfører ikke at fallet fra Kvitvatnet (Veiski H) ikke senere kan utnyttes i egen utbygging. Det vil imidlertid være en dyrere løsning med 2 kraftstasjoner og noe lengre vannvei totalt.

Slik NVE vurderer det er en realisering av Veiski L uten samtidig realisering av Veiski H ikke til

hinder for at dette kan gjennomføres på et senere tidspunkt dersom ikke tekniske eller miljømessige forhold hindrer dette. Vi har derfor vurdert det slik at NVE kan fatte vedtak i saken uten at dette er i konflikt med bestemmelsen i vannressursloven § 22.

Verneplan for vassdrag

Vassdraget er ikke vernet.

Inngrepsfrie områder (INON)

Et utbyggingsprosjekt uten oppdemming og regulering, i tråd med planendringssøknaden, innebærer et tap av inngrepsfrie naturområder på 1,5 km². Herunder vil 0,6 km² INON sone 1 (3-5 km fra inngrep) omklassifiseres til INON sone 2 (1-3 km fra inngrep), og 0,07 km² villmarkspregede områder (>5 km fra inngrep) bli omklassifisert til INON sone 1.

Nasjonale laksevassdrag

Veiskielva er ikke en del av et nasjonalt laksevassdrag.

Andre verneområder

Rago nasjonalpark ligger like nord for Veiskivatnet og Løytavatnet. Over riksgrensen ligger Padlejanta nasjonalpark, Sveriges største, med et areal på 1 984 km². Nasjonalparken er et fjellområde som omkranser de store innsjøene Vastenjaure og Virhaure.

Regional plan for små vannkraftverk i Nordland

Indre deler av nedbørfeltet til Veiskielva er gitt stor verdi for tema friluftsliv i den regionale planen. For øvrige tema er det ikke gitt noen verdi i for influensområdet.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulemper

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved den planlagte utbyggingen:

Fordeler

- Prosjektet vil i følge søknaden gi ca. 21,1 GWh i ny årlig fornybar energiproduksjon.
- Prosjektet vil gi skatteinntekter til kommune og stat og økt bemanning i Siso Energi AS.

Ulemper

- En utbygging vil medføre redusert vannføring i Veiskielva og dermed forringe Veiskifossen som landskapselement.
- Bygging av rørgate, kraftstasjon, inntak, veier og driving av tunnel gir terrenginngrep i et sårbart område.

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket er planlagt med en slukeevne på ca. 140 % av middelvannføringen som er 3,5 m³/s. Dette er en moderat utnyttelse av tilgjengelig vannmengde. Vannføringskurver i konsesjonssøknaden viser at det i perioden juni-august i stor grad opptrer vannføringer som er større enn planlagt slukeevne. Dette innebærer at det i et normalt fuktig år vil være tilsig nok til at det renner vann i Veiskielva i store deler av denne perioden. NVE har fått oppgitt at det i gjennomsnitt vil være 68 dager med overløp, dette selv med en svak regulering av vann kote 791 på ± 5 cm. Med slipp av minstevannføring på 160 l/s (foreslått fra 1.6 til 30.9) sikres vannføring i Veiskielva i sommerperioden. Nedstrøms inntaket er det et restfelt på 5,7 km² til utløpet i Sisovatnet. Restfeltet bidrar her med en middelvannføring på 0,5 m³/s.

NVE mener at omsøkt slukeevne ivaretar en del av vassdragets naturlige vannføringsdynamikk om sommeren. NVE mener at foreslått slipp av minstevannføring på 160 l/s i sommerperioden, tilsvarende alminnelig lavvannføring, er lav sammenlignet med naturlige forhold. Dette tatt i betraktning at beregnede 5 – persentilverdi for sommervannføring (1.5-30.9) er nær fem ganger større, estimert til 720 l/s. Den alminnelige lavvannføringen i vassdraget er lav, da kulde i vinterhalvåret gir et svært lavt tilsig.

Biologisk mangfold

I forbindelse med konsesjonssøknaden er det berørte området undersøkt og kartlagt med hensyn på biologisk mangfold, og resultatet av dette er angitt i en miljørapport vedlagt konsesjonssøknaden. Undersøkelsene avdekket ikke viktige og vassdragstilknyttede naturtyper og arter. Miljørapporten oppgir at floraen i influensområdet består av vanlige og vidt utbredte arter, og flora er således gitt liten verdi. Faunen er også gitt liten verdi i miljørapporten, og det ble kun registrert lemen under feltundersøkelsene. Det er imidlertid oppgitt at rødlisteartene steinskvett (NT), fjellvåk (NT) og lom (trolig storlom (VU)) er registrert i området. Dette i forbindelse med en rapport knyttet til Samlet plan prosjektet. I Samlet plan rapport er det også oppgitt at jerv (EN) og fjellrev (CR) er registrert i området.

I Veiskivatnet er røye eneste fiskeart, og det ble uttalt av reindriftsutøvere på befaringen den 13.9.2011 at det er et godt fiskevann. I miljørapporten går det fram at det er noe innslag av kalk i berggrunnen, og at vatnet gir bedre forhold for fisk enn andre vatn i området. Den planlagte utbyggingen legger ikke opp til vannstandsendringer av betydning, og NVE kan ikke se at forholdene for røye i vatna blir berørt. Noen røyer kan trolig slippe seg ned i Veiskielva, hvor en ev. utbygging med redusert vannføring vil være negativt for fisk. NVE mener at virkningene for fisk ikke er avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

NVE har foretatt søk i Artskart og Naturbase den 13.11.12. I Artskart foreligger det mange registreringer av arter i området rundt Veiskivatnet og Sisovatnet. Det er i hovedsak planter som er registrert, samt at jerv er dokumentert i samlingen "døde rovdyr" og på bakgrunn av kadaverfunn. Av planter er det flere som er på den norske rødlista. Ved Veiskifossen er det registrert grynsildre (NT). Grynsildre er ifølge artsdatabanken en arktisk art knyttet til sene og ofte overrislede snøleier og til snøleiemyrer på baserik grunn. Det fremgår at arten er nokså vanlig fra sør i Nordland til midt i Finnmark. Etter hva NVE kan se vil ikke en ev. fraføring av vann i Veiskielva være av betydning for arten, og ut ifra lokalisering på artskart kan ikke NVE se at funnstedet blir berørt ved en ev. utbygging. Med utgangspunkt i at arten er registrert i området, finnes det trolig flere eksemplarer. Tiltaksområdet er imidlertid undersøkt og grynsildre eller andre rødlistede arter er ikke registrert.

NVE konstaterer at det ikke er funnet rødlistede arter som er direkte avhengig av vannføringen i Veiskielva. Slipp av minstevannføring er uansett viktig for å ivareta trivielle vassdragstilknyttede planter og arter for øvrig.

Ingen verneverdige naturområder eller informasjon om arter og naturtyper innen influensområdet er gjengitt i naturbase.

Nordland fylkeskommune skriver i sin uttalelse at det er knyttet usikkerhet til om den rødlistede arten storlom benytter området, og mener det burde vært grundigere utredet om en ev. utbygging vil gi konsekvenser for arten. I kommentarer til høringsuttalelser har Siso Energi AS nevnt at det av og til er observert storlom i Veiskivatnet, men at det ikke er kjent om arten hekker her.

Storlom hekker nær vannkanten og er sårbar for vannstandsendringer. Ved regulering av vannstand kan det i hekkeperioder være fare for at reir blir oversvømt, og storlom har gått tilbake og forsvunnet fra flere regulerte vann. Med en svak regulering med +/- 5 cm kan ikke NVE se at tiltaket vil kunne påvirke ev. hekkende storlom negativt.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen plikter å vurdere tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. Det følger av § 8 første ledd i naturmangfoldloven (nml) at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologisk tilstand samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Konsesjonssøknaden med tilhørende miljørapport, høringen av denne, NVEs befarings og saksbehandling med bl.a. søk i naturdatabaser har etter NVEs vurdering gitt et tilfredsstillende kunnskapsgrunnlag for beslutning. Nml § 9 om "føre-var-prinsippet" kommer derfor ikke til anvendelse i denne saken. Det er bl.a. registrert flere rødlistede arter i området. Ingen av disse er vassdragstilknyttet. Etter NVEs skjønn vil arters tilstedeværelse på landområdene rundt Veiskivatnet kunne ha en større utbredelse, da det er tilliggende områder med tilsvarende egenskaper. For eksempel kan det ikke utelukkes at for eksempel grynsildre har større utbredelse i Veiski-området, og at det samme gjelder andre sjeldne og rødlistede planter som er registrert i nærliggende fjellområder. Undersøkelser gjennomført i forbindelse med konsesjonssøknaden har imidlertid ikke dokumentert sjeldne eller spesielt verdifulle arter og naturtyper i områder som blir direkte berørt av en utbygging. Ut ifra dette mener NVE at en ev. utbygging ikke er i konflikt med nml §§ 4 og 5, om forvaltningsmål for økosystemer og arter.

Siso Energi AS har lagt fram to alternativer for driving av tunnel, hvor forskjellen i hovedsak er lengden. Tunnelalternativ 1 innebærer ca. 580 meter nedgravde rør på strekning inn mot kraftstasjon, og tunnelalternativ 2 innebærer ca. 130 meter nedgravde rør. Nordland fylkekommune anbefaler alternativ 2 for vannvei og kraftstasjon i saksfremlegg for fylkerådet, noe som også er gjengitt i fylkesrådets vedtak, og skriver om at det tar mange tiår før eventuelle rørgater og anleggsveier gror igjen. Ingen andre høringsinstanser har merknader til valg av vannvei. Ut ifra inntrykk på befaringen er det et visst morenedekke i fjellsiden ned mot Rundvatnet, og ved bygging av ev. rørgate i dette området vil det etter vårt skjønn ikke være behov for stor grad av sprenging. Dersom alternativ 2 skal velges ved en konsesjon, vil dette medføre en forlengelse av planlagt permanent adkomstvei til kraftstasjonen med ca. 200 meter. NVE mener at både rørgate og permanent vei i dette området utgjør uheldige terrenginngrep, men legger til grunn at rør skal graves ned og traseen tilbakeføres. NVE vurderer at en forlenget strekning med permanent vei vil være mest uheldig i dette området. Vi er enig

med fylkeskommunen om at det vil ta lang tid med naturlig revegetering. NVE vil ved ev. godkjenning og oppfølging av detaljplan legge vekt på at anleggsarbeider gjennomføres skånsomt og at aktuelle avbøtende tiltak blir iverksatt. Vilkår til en utbyggingsløsning som begrenser terrenginngrep og ivaretar vassdragstilnyttet flora og fauna er etter NVEs vurdering i tråd med nml §§ 11 og 12, om miljøforsvarlige teknikker som begrenser skade på naturmangfoldet, og som belastes tiltakshaver som utbygger.

NVE vurderer samlet belastning på naturmangfold/økosystem, jf. naturmangfoldloven § 10 i et senere avsnitt.

Landskap og brukerinteresser

Høringsinstanser som uttalte seg til opprinnelig omsøkte var kritiske til bortfall av inngrepsfrie naturområder (INON), og Fylkesmannen i Nordland og Nordland fylkeskommune hadde også innsigelse til dette. Planendringssøknaden innebærer at et langt mindre INON areal blir berørt, og sektormyndighetene har ikke lenger innsigelser til dette. Fylkesmannen har imidlertid vist til at en utbygging vil berøre det samme større sammenhengende villmarkspregede naturområdet som var grunnlaget for innsigelse, og er kritisk til en utbygging.

Konsesjonssøknaden viser til at tiltaksområdet ligger innenfor "sårbare høyfjellsområder" og landskapsregionen "Høgfjellet i Nordland og Troms". Samtidig er det vist til at effekten av redusert vannføring i Veiskielva vil medføre at landskapsbildet endres noe, men at redusert innsyn fra området rundt vil begrense virkningen av dette.

FNF Nordland og Fauske & Sørfold JFF har uttalt at Veiskifossen er den siste gjenværende foss i Sisoområdet som ikke er lagt i rør. De mener at fossen har stor landskapsmessig verdi og representerer et viktig element i den totale naturopplevelsen. FNF Nordland uttalte også at det var dårlig utredet hvordan rørgatetraseer skulle skjules i terrenget, og at revegetering i mellomalpin-høyalpin sone er svært vanskelig og tar langt tid.

Utbygging i tråd med planendringssøknaden innebærer et netto bortfall av 2,1 km² INON, derav 0,07 km² villmarkspregede områder. Tiltaket er planlagt i randsonen av større sammenhengende inngrepsfrie naturområder som bl.a. innbefatter Rago nasjonalpark og Padlejanta nasjonalpark i Sverige. Padlejanta nasjonalpark inngår sammen med flere svenske nasjonalparker i samme område i Laponia verdensarvområde. Verdensarvområdet er et kombinert natur- og kulturområde, hvor samisk tamreindrift og bosetning sammen med 9500 km² vernet natur er godkjent av UNESCO. NVE konstaterer at det planlagte kraftverket ligger i utkanten av et område som har store verdier med hensyn på bl.a. urørthet, synliggjort gjennom vern både i Norge og Sverige, samt status internasjonalt.

Inngrep i sårbart høyfjell er konfliktfylt da det ofte innebærer godt synlige skader og spor. Det skal være en restriktiv arealforvaltning i slike områder. NVE er enig med FNF Nordland og Nordland fylkeskommune som viser til at revegetering er vanskelig og tar lang tid. Det bør ev. søkes å begrense inngrep så langt det er mulig, og sette vilkår om avbøtende tiltak og justeringer der det kan være aktuelt. Ved inntaksområdet vil det bli gjennomført en del sprengningsarbeider for kanalisering inn mot tunnelutslag og inntak. Samtidig vil det anlegges en terskel ved utløpet av elva. Området ved inntaket består primært av bart fjell og blokk, så inngrepene her vil etter NVEs oppfatning ikke bli veldig godt synlige. Det er inngrepene ved inntaket som i hovedsak medfører bortfall av inngrepsfrie naturområder. Vannveien er planlagt som tunnel og inngrepene ved inntaket vil til dels være isolert ved at det ikke skal bygges vei dit. Med de planene som nå er fremlagt mener NVE at virkningene for landskapet ved inntaksområdet er akseptable.

I fjellsiden ned mot kraftstasjonen er det et tykkere jordsmonn og mer frodig. Inngrep i dette området vil medføre sår i terrenget som det vil ta tid å revegetere. NVE vurderer at den planlagte adkomstveien fra Rundvasstraumen til kraftverket vil være et uheldig inngrep i området. Veien vil medføre bortfall av fjellvegetasjon og virke som et forstyrrende element og som et sår i landskapet. NVE mener imidlertid at veien ikke vil bli spesielt godt synlig i området, da den er planlagt på et forholdsvis flatt terreng, nederst i fjellsiden. NVE har tidligere vurdert de to alternativene for vannvei og plassering av kraftstasjon i avsnitt om *Forholdet til naturmangfoldloven*. NVE mener at det på sikt vil være minst negative virkninger ved at en unngår økt lengde på permanent adkomstvei. En best mulig tilpasning til terreng og omgivelser må tilstrebes ved bygging. Ved en eventuell konsesjon følger NVE opp detaljer ved tunnel- og veibygging gjennom godkjenning av plan for miljø og landskap.

Like nedstrøms utløpet av vann kote 791 går Veiskielva over i Veiskifossen. NVE mener at begrenset vannføring i Veiskielva vil redusere verdien av Veiskifossen som et landskapselement. Det går en sti på nordsiden av Veiskielva og inn mot Veiskivatnet, og brukere av denne vil ha god oversikt over elva og Veiskifossen. Til Veiskifossen er det et lite restfelt, og vannføringen vil ved en ev. utbygging i hovedsak bero på drift av kraftverket. Veiskifossen er primært synlig fra stien på nordsiden av elva. Fossen har egenverdi som et landskapselement, men er etter NVEs vurdering ikke spesielt viktig som et landskapselement i fjellområdene rundt Sisovatnet og Veiskivatnet. Middelvannføring i månedene juni og juli er høyere enn maksimal driftvannføring i kraftverket, og i lengre perioder over 5 m³/s høyere. I et middels fuktig år (i konsesjonssøknaden henvist til 1999), er det også stort sett vannføringer som er høyere enn maksimal driftvannføring i nevnte måneder. I august og september blir det imidlertid primært slipp av minstevannføring som opprettholder vannføring på utbyggingsstrekningen. August og september er vanligvis forholdsvis tørre måneder med hensyn på vannføring, men i dette høyfjellsområdet er det sjelden at lavvannføringer opptrer på grunn av sommertørke. Snøsmelting pågår igjennom sommeren, og det er først i november at middelvannføringen blir under 2 m³/s. Ev. behov for økt slipp av minstevannføring er i hovedsak begrenset til månedene august og september etter vår vurdering. NVE kan ikke se at en realistisk minstevannføring kan opprettholde verdien av fossen fullt ut som et landskapselement, men en viss mengde vil etter vår vurdering være viktig for opplevelsen av elva for øvrig.

Kulturminner

I sitt saksfremlegg til fylkesrådet vurderer Nordland fylkeskommune at sjansen for at tiltaket vil berøre automatisk fredete, arkeologiske kulturminner er beskjeden. Sametinget har gjennomført befaring av det planlagte tiltaket og registrert 6 kulturminnelokaliteter i influensområdet. Befaringen ble gjennomført i forbindelse med det opprinnelig omsøkte prosjektet. Det er registrert 4 ildsteder i området rundt/øst for den planlagte kraftstasjonen. Siso Energi AS utarbeidet kart som viste tiltaket med sine arealmessige behov og kulturminner inntegnet. Sametinget omtalte ikke de registrerte kulturminnene i sitt brev som uttalelse til planendringssøknaden, men minnet her om behov for kulturminneundersøkelser av massetak og deponi. Sametinget mener at undersøkelsesplikten etter § 9 i kulturminneloven bør oppfylles før konsesjonsvedtak treffes i konsesjonssaker.

NVE mener at et massetak og deponi i mindre grad berører konsesjonsspørsmålet, da det trolig kan finnes alternativer. Det er imidlertid ikke planlagt noe massetak i tiltaket, kun riggområder og midlertidig deponi, og permanent deponi i Rundvatnet. NVE mener at det kan gis konsesjon for tiltaket uten at Sametinget i forkant har gjennomført kulturminneundersøkelser av riggområder og midlertidig deponi, ev. permanent deponi. Slik NVE ser det kan arealer til rigg og deponi planlegges på nytt dersom en støter på automatisk fredete samiske kulturminner.

Reindrift

Områdestyret for reindrift i Nordland fremmet innsigelse til det opprinnelig omsøkte prosjektet. Innsigelsen var i hovedsak begrunnet med at oppdemming av Kvitvatnet og vann kote 791 ville vanskeliggjort reindrift og stengt flyttleier i området. Innsigelsen ble fulgt opp med møte mellom NVE og områdestyret, hvor det i større grad ble redegjort for aspekter ved innsigelsen. Svenske reindriftsutøvere, Tourpon sameby, var representert på NVEs sluttbefaring, og hadde også gitt innspill til Reindriftsforvaltningen i Nordland i forbindelse med høringen. Tourpon sameby og Doukta reinbeitedistrikt har avtale om felles bruk av beiteområder på begge sider av riksgrensen. Et av hovedtemaene i høringen, på befaringen og innsigelsesmøtene var foreslått konvensjon om grenseoverskridende reindrift mellom Norge og Sverige. Til denne finnes det en forpliktende områdeprotokoll som gjelder inntil konvensjonen om grenseoverskridende reindrift har trådt i kraft. Denne sier bl.a. at dersom myndigheter i det ene landet har tillat tiltak som vesentlig kan vanskeliggjøre reindriften i et beiteområde, må landet se til at behovet for reinbeite sikres. Dette gjøres da for eksempel ved at det tilrettelegges for bruk av andre/nye beiteområder.

Områdestyret fremmer ikke innsigelse til planendringssøknaden, og viser til at tiltaket som nå er omsøkt på en bedre måte ivaretar reindriften flyttveier og ferdselsveier. De mener at det bør settes vilkår om at kraftledningen legges som jordkabel langs den siste veistrekningen inn mot kraftstasjonen, og at det bør vurderes om kraftledningen kan legges som jordkabel til avkjøringen mot Løytavatnet. Tourpon sameby mener at planendringssøknaden innebærer inngrep i reindriften som det er mulig å håndtere, men de er opptatt av at Siso Energi AS har en positiv innstilling til å løse ev. fremtidige problemstillinger.

NVE konstaterer at utbyggingsløsningen fremmet i planendringssøknaden ikke vanskeliggjør reindriften på en slik måte at det er uakseptabelt for reindriftsinteressene. Kraftledningen som må bygges dersom det gis konsesjon til Veiski kraftverk kan legges som jordkabel langs veiskulder på ny vei inn mot kraftstasjonen. Dette har også Siso Energi AS signalisert som en mulighet. Detaljer om kraftledningen blir ivaretatt ved behandling etter energiloven, og da enten ved at områdekonsesjonær Sørfold Kraftlag SA vurderer og godkjenner de elektriske anleggene og bygger det innenfor sin områdekonsesjon der berørte parter i forkant får anledning til å uttale seg, eller ved at NVE meddeler en anleggskonsesjon etter behandling av søknad. Siso Energi AS må i så fall sende søknad med eksakte opplysninger om elektriske anlegg for behandling. De innspill som har kommet inn om kraftledningen ved behandling etter vannressursloven må tydelig fremgå og vurderes i ny søknad etter energiloven. NVE legger til grunn at det tilstrebes en løsning med jordkabel langs ny vei inn mot kraftstasjonen dersom det gis konsesjon. NVE mener samtidig at byggingen av kraftledning ikke er avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Samfunnsmessige virkninger

Nordland fylkeskommune mener det bør dokumenteres hvilken samfunnsnytte tiltaket vil få utover produksjon av fornybar energi. Siso Energi AS har kommentert uttalelsen til fylkeskommunen, og har uttalt at en realisering av Veiski kraftverk og Fagerbakken kraftverk vil utløse behov for økt bemanning i Siso Energi AS med to stillinger. Samtidig har de kalkulert med skatteutgifter for selskapet tilsvarende 1,286 Mkr i 2015 og 1,806 Mkr i 2020 som følge av byggingen av Veiski kraftverk.

Siso Energi AS har uttalt i konsesjonssøknaden at byggingen av Veiski kraftverk vil gi økt aktivitet i lokalsamfunnet. NVE vurderer samfunnsnyten opp mot de negative konsekvensene for allmenne interesser. Slik Veiski kraftverk er planlagt vil det gi en forholdsvis stor produksjon av strøm til småkraftverk å være. 21,1 GWh tilsvarer strømbehovet for 1055 husstander.

Massedeponi og vannkvalitet

Det er planlagt å deponere overskuddsmasser fra driving av tunnel i Rundvatnet, og da fortrinnsvis under LRV. Det er et deponibehov på mellom 25 000 og 35 000 m³ avhengig av hvilket tunnelalternativ som blir aktuelt. Før overskuddsmasser deponeres i Rundvatnet er det planlagt et midlertidig deponi ved tunnelpåhugg. Ved en konsesjon mener NVE at det bør gjennomføres avbøtende tiltak for best å ivareta landskap og naturmangfold ved midlertidig lagring av tunnelmasser. Eksempelvis kan det legges en fiberduk på deponiområdet for å begrense skader på terreng og vegetasjon. Avbøtende tiltak er ellers forhold som NVE avklarer som del av detaljplangodkjenningen.

Nordland fylkeskommune uttaler at konsekvenser av massedeponi i Rundvatnet undersøkes nærmere, og forutsetter at tiltaket er i tråd med vannforskriften § 12. FNF Nordland savner også en utredning på hvordan et deponi vil påvirke vannmiljøet og vannkvaliteten i Rundvatnet.

Sisovatnet som reguleringsmagasin har en reguleringshøyde på 56 meter. Rundvatnet kommuniserer med Sisovatnet ved høye vannstander og har en reguleringshøyde på 8,1 meter. I henhold til vannforskriften er innsjøer med aktiv regulering over 3 meter utpekt som kandidat til sterkt modifiserte vassdrag. Med hensyn på vannkvalitet er både Sisovatnet og Rundvatnet preget av høyt partikkelinnhold (silt og leire) på grunn av avrenning fra Blåmannsisen. I fagrapport 4/2004 utgitt av Fylkesmannen i Nordland er resultater fra prøvefiske fra Sisovatnet og Rundvatnet gjengitt, og det går fram at vatna er overbefolka av forholdsvis småfallen røye. Noen røyer var også infisert av bendelorm. Rapporten viste også til at siktedyp ved fiske var 1,8 meter i Sisovatnet og 0,8 meter i Rundvatnet.

Ved deponering av tunnelmasser vil det bli noe økt blakking av vatnet, men denne økte blakkingen vil kun skje i en begrenset periode. Steinstøv og andre steinpartikler vil sedimentere etter deponering og blakkingen avta etter endt anleggsperiode. Røyebestanden i vatna lever under vanskelige forhold på grunn av brepåvirkningen. Det forekommer også "jøkullaup" fra Blåmannsisen, noe som trolig bidrar til vesentlig høyere andel silt og leire konsentrasjoner i vatna i slike perioder. NVE mener at deponering av overskuddsmasser kan være negativt for røye, men konstaterer at røyebestanden er overtallig og forholdsvis småfallen. Steinstøv og partikler fra overskuddsmassene vil ha en noe mer ujevn struktur enn brepartiklene, og kan derfor skade gjellene på fisk. Ut ifra at blakkingen skjer i en begrenset periode, og at fiskebestanden i Sisovatnet/Rundvatnet har redusert verdi, mener NVE at deponering av tunnelmasser i Rundvatnet er en akseptabel løsning. I forhold til vannforskriften § 12 mener NVE at deponering av masser ikke forringer miljøtilstanden i Rundvatnet i nevneverdig grad. Dersom det gis konsesjon vil aktuelle avbøtende tiltak bli ivaretatt av NVE gjennom godkjenning av plan for landskap og miljø og oppfølging i en byggefase.

Samlet belastning

I henhold til naturmangfoldloven § 10 skal påvirkningen av et økosystem vurderes ut ifra den samlede belastningen økosystemet er eller blir påvirket av. NVE vurderer konsekvensene av flere vannkraftanlegg og andre vassdragsinngrep innenfor et geografisk avgrenset område. Selv om de enkelte prosjekt kan ha begrensede virkinger for miljøet og andre brukerinteresser, kan de samlede virkningene av mange slike inngrep bli store.

Fagerbakkvassdraget er sterkt preget av Siso-utbyggingen som omfatter flere bekkeinntak og overføringer. Bl.a. overføres Løytavatnet i nord til Sisovatn som er hovedmagasinet. 177,5 km² av et 261 km² stort nedbørfelt tilhørende Fagerbakkelva er overført til Siso kraftverk. Løytavatnet har en reguleringshøyde på 18,5 meter og Sisovatnet på 56 meter. I 2011 ble det gitt konsesjon til Fagerbakken kraftverk som vil utnytte øvre deler av restfeltet i Fagerbakkvassdraget. Veiskielva renner ut i Sisovatn ved Kalvmagen og vil ikke endre på vannføringsforholdene i Fagerbakkelva.

Sørfold kommune er en kommune med mye vannkraft. Foruten Siso kraftverk er Kobbelv og Lakshola kraftverk forholdsvis store. I tillegg finnes flere mindre kraftverk, som bl.a. Røyrvik og Kvarv. NVE har foruten Veiski kraftverk per i dag fem konsesjonssøknader om småkraftverk i kommunen. Av disse har NVE i dag gitt konsesjon til Nord-Norsk Småkraft AS for bygging av Styrkesneselva kraftverk, et elvekraftverk som vil produsere ca. 5 GWh/år. Utover dette er det de siste tre år gitt konsesjon til fire småkraftverk, ett minikraftverk og ett pumpekraftverk. NVE har også avslått tre småkraftverk i nyere tid. NVE har videre gitt tillatelser til vannuttak til stamfisk og settefisk i Sørfold kommune i nyere tid.

FNF-Nordland og Fylkesmannen i Nordland mener at den samlede belastningen på området er stor, og at ytterligere utbygging vil forringe opplevelsen av området. NVE konstaterer at Fagerbakkvassdraget er sterkt preget av vannkraftutbygging, og er enig i at den samlede belastningen på området er stor. NVE mener allikevel at de inngrep som Veiski kraftverk vil innebære ikke er av en slik grad at de vil vesentlig øke den samlede belastningen på området. NVE vektlegger her at deler av vannveien er planlagt som tunnel, og at inntaket blir veiløst. Anleggsvei/adkomstvei til kraftstasjonen er begrenset til ca. 500 meter, og vil etter vår vurdering ikke ha stor innvirkning på landskapsopplevelsen. Hoveddelen av utbyggingen, med vei, riggområder, kraftstasjon, tunnelpåhugg og massedeponi skjer i nærheten av Rundvatnet som har en regulerings høyde på 8 meter. NVE mener at eksisterende inngrep ikke skal være et argument for ytterligere inngrep, men vi mener at bl.a. landskapsverdier i området allerede er redusert i en slik grad at noen flere inngrep her ikke vil ha avgjørende negativ virkning.

Ved at reguleringen av Veiskivatnet og Kvitvatnet ikke inngår i planendringssøknaden vil negative effekter av Veiski kraftverk være langt mindre enn opprinnelig omsøkt, og i begrenset utstrekning. NVE mener at den samlede belastningen på området og dets verdier er stor med hensyn på vannkraftutbygginger, men kan ikke se at en ev. bygging av Veiski kraftverk vil gi ytterligere samlede virkninger på verdiene i slik grad at det er avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Oppsummering

En utbygging etter omsøkt planendring gir om lag 21 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er relativt stor til småkraftverk å være. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De to siste årene har NVE klarert om lag 1,3 TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av svært stor verdi eller dersom de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

En realisering av Veiski kraftverk vil redusere vannføringen i Veiskielva over en strekning på 2,7 km. Fraføringen av vann vil medføre at Veiskifossens egenverdi som et landskapselement blir redusert, og gir ulemper for flora og fauna i og langs elva. NVE mener at slipp av minstevannføring til en viss grad kan avbøte ulempene både for landskap og naturmangfold. Tiltaket, og da særlig inntaket, er videre planlagt i sårbart høyfjell og grenser mot et stort sammenhengende naturområde uten inngrep bestående av bl.a. Rago nasjonalpark og Padlejanta nasjonalpark i Sverige. Området er viktig for både norsk og svensk reindrift, og er benyttet som beiteområde gjennom hele året. Kraftverket utløser bygging av en adkomstvei på ca. 500 meter, 8 km kraftledning, bygging av inntak og driving av tunnel. I hovedsak er det adkomstveien som legger beslag på beiteområder for rein, og foruten dette er det forstyrrelser under anleggs- og driftperiode som gir ulemper for reindriften. NVE mener at det av hensyn til fjellvegetasjon og landskapsverdier i området bør pålegges en skånsom og restriktiv utbygging, hvor terrenginngrep begrenses til et minimum dersom konsesjon skal gis. Med slike tiltak

mener NVE at virkningene for allmenne interesser er begrenset samtidig som tiltaket vil gi ca. 20 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Siso Energi AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Veiski kraftverk iht. planendring datert 23.1.2012. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til energiloven

Siso Energi AS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer 8 km 22 kV kraftledning til eksisterende nett ved dam Sisovatn, og elektrisk anlegg i kraftverket. Det er aktuelt at deler av kraftledningstraseen legges som jordkabel.

Områdestyret for reindrift i Nordland mener det bør settes vilkår om at ny kraftledning legges som kabel langs siste vegstrekning ned mot kraftstasjonen. Videre mener Områdestyret at det må vurderes å legge kabel langs veien til avkjøringen mot Løytavatnet for ytterligere å avbøte mulige negative konsekvenser som følge av ny kraftledning. Normalt bygges en slik kraftledning i medhold av netteiers områdekonsesjon. Innenfor sin områdekonsesjon skal områdekonsesjonær fremlegge planer for ny nettilknytning og ev. forsterkning for kommune, fylkeskommune, fylkesmann og andre berørte for uttalelse. Ved uenighet om løsninger kan områdekonsesjonær legge saken frem for NVE som da vil behandle saken som en anleggskonsesjon.

Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av planene, og er ikke avgjørende for konsesjonsvedtaket.

Sørfold Kraftlag SA er områdekonsesjonær, men har ikke uttalt seg i forbindelse med høringen. Siso Energi AS oppgir at de har personell som ivaretar alle offentlige krav når det gjelder elektriske anlegg. Siso Energi AS har søkt etter energiloven om de elektriske anleggene i forbindelse med kraftverket. Dersom Siso Energi AS ønsker egen anleggskonsesjon må det sendes inn ny søknad til NVE etter energiloven til elektriske anlegg når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart.

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jf. konsesjonsvilkårenes post 4.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	m ³ /s	3,5
Alminnelig lavvannføring	m ³ /s	0,16
5-persentil sommer	m ³ /s	0,72
5-persentil vinter	m ³ /s	0,13
Største slukeevne	m ³ /s	5
Største slukeevne i % av middelvannføring	%	Ca. 140
Minste slukeevne	m ³ /s	Ca. 1

Siso Energi AS har planlagt slipp av minstevannføring tilsvarende alminnelig lavvannføring i perioden 1.6 – 30.9 og ingen minstevannføring resten av året. Nordland fylkeskommune mener at det av hensyn til landskap og friluftsliv bør slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året, og mener at dette reduserer negative konsekvenser og ivaretar krav i vannforskriften § 12.

Veiskielva vil etter en utbygging ha lengre perioder på forsommeren med vannføringer som er langt høyere enn aktuelle krav til minstevannføring. Ved at det kommer større mengder vann i perioder, vil dette etter NVEs syn være positivt og bidra til at elvemiljøet blir mer levende og at vassdragstilknyttede arter fortsatt kan finnes i og langs elva. Fra midten av august vil vannføringen normalt avta, og nær alt tilgjengelig vann går i kraftverket. NVE mener at slipp av alminnelig lavvannføring på sensommeren blir lite. Av hensyn til opplevelsen av Veiskifossen og vassdragsmiljøet mener NVE at det bør slippes en økt vannmengde på sensommeren. Ut ifra vannføringskurver mener NVE at det i hovedsak vil være perioden fra 1.8 – 30.9 som vil få størst negativ effekt ved lav minstevannføring. NVE slutter seg videre til uttalelsen til Nordland fylkeskommune, og mener det bør være vannslipp gjennom hele året. I og med at det er planlagt en svak regulering av vann kote 791, vil øvre deler av Veiskielva stort sett være tørrlagt om vinteren slik planendringssøknaden legger opp til.

Ut fra dette fastsetter NVE en minstevannføring på 700 l/s i tiden 1.8 – 30.9 og 100 l/s resten av året. I forhold til søknaden vil dette gi en redusert produksjon på rett i underkant av 1 GWh/år, basert på oppgitt tall fra søker. Samlet produksjon vil da bli på ca. 20,2 GWh/år. Etter vårt syn er ikke denne reduksjonen avgjørende for økonomien i prosjektet.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet, skal hele tilsiget slippes forbi. Kraftverket skal i slike situasjoner ikke være i drift.

NVE gir tillatelse til at i vann kote 791 kan vannstanden variere med inntil 10 cm, henholdsvis 5 cm opp og 5 cm ned i forhold til naturlig vannstand som del av kraftverkets drift. Etablering av terskel og merking av grenser inngår som del av detaljplangodkjenningen.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Vi viser til våre merknader foran under avsnittet forholdet til energiloven. NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart, jf. våre merknader foran under avsnittet "Forholdet til energiloven".

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Inntak (kote)	791 moh, etableres uten bygging av vei
Kraftstasjon (kote)	671 moh
Valg av alternativ	Alternativ 1 i planendringssøknad av 23.1.2012.
Største slukeevne	5 m ³ /s
Minste slukeevne	Ca. 1 m ³ /s
Installert effekt	4,9 MW
Vannvei	Tunnel fra inntak til kote 760 og ca. 580 meter nedgravd rør, jf. kart av 23.1.2012
Spesielle føringer for rørgate	Nedgravd fra tunnelpåhugg til kraftstasjon.
Vei	Veiløst til inntak. Permanent adkomstvei til kraftstasjonen. Midlertidig anleggsvei til tunnelpåhugg som fjernes og revegeteres etter at anleggsdriften er ferdig.
Annet	Detaljplanlegging og gjennomføring må skje i nær dialog med norsk og svensk reindrift.

Mindre endringer kan godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Dette inkluderer også installert effekt og slukeevne. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE, herunder også planlagt installert effekt og slukeevne, vil ikke være berettiget til å motta elsertifikater. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Narvik og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Det forutsettes at tunnelpåhugg og rørgate plasseres slik at det ikke er konflikt med de registrerte automatisk fredete samiske kulturminnene som finnes i området. Dette avklares med Sametinget i forkant av innsending av detaljplan. Rørgaten skal graves ned på hele strekningen dersom NVE ikke godkjenner annet av miljømessige eller sikkerhetsmessige hensyn.

Vi viser også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

Merknadene fra fylkeskommunen kommer inn under dette vilkåret. NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsendelse av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jf. kulturminneloven § 8 (jf. vilkårenes pkt. 3).

Sametinget har i sine merknader til planendringssøknaden påpekt at undersøkelsesplikten for tiltaket ikke er oppfylt, jf. kulturminneloven § 9. Sametinget presiserer at dette gjelder område for plassering av massetak og deponi. NVE oppfatter at dette gjelder riggområder og midlertidig massedeponi for tunnelmasser. NVE forutsetter at forholdet til kulturminneloven § 9 blir avklart i samråd med Sametinget gjennom detaljplanleggingen av tiltaket.

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Andre merknader

”Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Det er søkt etter forurensningsloven om tillatelse til å gjennomføre tiltaket. Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til EUs vanddirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder DN/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttien av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.